

ที่มา และความสำคัญของปัญหา

ความเจริญรุดหน้าทางเทคโนโลยีช่วยให้เกิดวิวัฒนาการความก้าวหน้าของเครื่องมือเพื่อการสื่อสารของมนุษย์โดยที่เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ได้ถูกพัฒนาเพื่อให้ทันต่อยุคสมัยเพื่อปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนในสังคมอยู่เสมอเพื่อให้เกิดความสะดวกสบายและมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ปัญหาเรื่องการเสียเวลาในการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารอยู่ห่างไกลกันนั้นไม่เป็นอุปสรรคใด ๆ เมื่อเครื่องมือสื่อสารระหว่างบุคคลคือ ระบบโทรเลขได้ถูกคิดค้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2335 (บรรณาธิการ, 2537:7) เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของมนุษย์โดยทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารทางเดียว (one-way communication) ต่อมา ระบบโทรศัพท์จึงเกิดขึ้นตามมาในปี พ.ศ. 2413 (อ้างแล้ว, 2537:7) เพื่อสนองตอบต่อความต้องการเพื่อการติดต่อสื่อสารสองทาง (two-way communication) โดยทั้งผู้รับและผู้ส่งต่างก็มีเครื่องโทรศัพท์เป็นสื่อเพื่อพูดคุยได้ตอบกันได้ทันที และเมื่อสังคมและสิ่งแวดลอมมีความเจริญมากยิ่งขึ้น มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เครื่องมือสื่อสารจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตัวเองให้สอดคล้องกับความต้องการใหม่ ๆ ของมนุษย์ที่เกิดขึ้น อันอาจเกิดจากความจำเป็นทางด้านอาชีพการงานหรือภารกิจใด ๆ ที่ต้องเดินทางไปในที่ไกลขึ้นไปสู่สังคมที่ขยายตัวกว้างขึ้น ๆ การสื่อสารก็มีความสำคัญต่อผู้ที่ต้องการมากตามลำดับ ยกตัวอย่างเช่น ระบบโทรศัพท์ที่แต่เดิมเป็นเพียงโทรศัพท์ท้องถิ่นที่สื่อสารกันในวงจำกัด ต่อมาได้พัฒนาเป็นระบบโทรศัพท์ทางไกลอัตโนมัติภายในประเทศ และเป็นระบบโทรศัพท์ทางไกลอัตโนมัติระหว่างประเทศ ตามลำดับ

จวบจนถึงปัจจุบันที่มนุษย์ต้องการความคล่องตัวและความอิสระ ไม่ถูกจำกัดสถานที่สำหรับการติดต่อ ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่จึงเกิดขึ้นเมื่อทศวรรษที่ 1980 อย่างไรก็ตามการติดต่อสื่อสารในระบบเคลื่อนที่นี้ก็ยังมียุคก่อนหน้าคือ เพจเจอร์ (PAGER) หรือ วิทยุติดตามตัว ซึ่งสันนิษฐานว่าเริ่มใช้เป็นที่แรกทีประเทศอังกฤษประมาณ ค.ศ. 1956 แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายนัก ต่อมาระบบวิทยุติดตามตัวจึงได้รับการพัฒนาเพื่อเปิดให้บริการแก่สาธารณชนขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ประมาณต้นทศวรรษที่ 1960 (สเปเชียล รีพอร์ต, 2539:3-6) ในเวลาต่อมา เพจเจอร์หรือวิทยุติดตามตัวได้เปิดให้บริการแก่สาธารณชนเพื่อใช้ติดต่อกันอย่างแพร่หลายในหลายๆ ประเทศทั่วโลก อาทิ ประเทศญี่ปุ่น ในปีค.ศ. 1968, ประเทศฮ่องกงในปี ค.ศ. 1970, ประเทศสิงคโปร์ในปี ค.ศ. 1973, ประเทศเยอรมันนีในปี ค.ศ. 1974, ประเทศไต้หวันในปี ค.ศ. 1976, ประเทศเกาหลี ในปีค.ศ. 1982 เป็นต้น (NEC Corporation, 1993) และสำหรับประเทศไทยนั้น การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นผู้เริ่มใช้วิทยุติดตามตัวในประเทศไทย โดยใช้ชื่อ “วอยซ์ เพจเจอร์” มีสัญญาฉบับแรกเป็นระบบเสียงเท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 มีเอกชนเข้ามาร่วมลงทุนโดยขอสัมปทานทำสัญญาผูกขาดกับการสื่อสารแห่งประเทศไทย คือ “แพ็คลิงค์” โดยเริ่มให้บริการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2530 (ตริงษา เก้าละม่อม, 2534)

แม้ว่าโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่จะเกิดขึ้นมาภายหลังเพจเจอร์ (วิทยุติดตามตัว) แต่เพจเจอร์ก็มิได้หมดความนิยมลงไปตามที่มิบางท่านคาดการณ์ไว้ หากแต่กลับได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น เพราะ“สื่อเพจเจอร์” เป็นเครื่องมือสื่อสารอีกชนิดหนึ่ง ที่ได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนบทบาทให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ตลอดเวลาตามลำดับขั้น กล่าวคือ

จุดเริ่มต้นของการใช้สื่อเพจเจอร์ได้เริ่มมาจากสาเหตุอันเนื่องมาจากความจำเป็นในการรับสารเพื่อ “เรื่องงาน” สำหรับกลุ่มคนที่ต่างเพศ ต่างวัย ต่างการศึกษา ต่างระดับรายได้ ในหลากหลายอาชีพ ซึ่งอาจไม่ได้ทำงานประจำที่ใดที่หนึ่งตลอดเวลา หรือกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะงานเร่งรีบเร่งด่วน ไม่ว่าจะเป็นการนัดหมายหรือการติดต่อ

ในธุรกิจการงานที่ต้องการความรวดเร็วแข่งกับเวลา ฯลฯ กลุ่มผู้ใช้สื่อเพจเจอร์ใน
 สายงานอาชีพต่าง ๆ ดังที่ปรากฏ ได้แก่ นักข่าว นักโฆษณา นักประชาสัมพันธ์
 นักจัดการวิทยุ แพทย์ พยาบาล ทหาร ตำรวจ ดารา นักแสดง นักร้อง นายหน้า
 ตัวแทน พนักงานขายประกัน พนักงานบริษัทเอกชน นักลงทุน นักธุรกิจ ผู้บริหาร
 ตลอดจนพนักงานรับส่งเอกสาร (messenger) เป็นต้น โดยจะขอยกตัวอย่างหนึ่ง
 เกี่ยวกับความจำเป็นในการใช้สื่อเพจเจอร์เพื่อเรื่องงาน ดังยกความตอนหนึ่งของ
 กระแสรับสั่งของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ที่
 ประทานสัมภาษณ์พิเศษถึงชีวิตส่วนพระองค์ในรายการโทรทัศน์ "นัมเบอร์วัน" ซึ่ง
 แพร่ภาพทางช่อง 9 อสมท. ในวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2539 และได้ลงตีพิมพ์ใน
 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2539 หน้า 23 ความว่า

....."ทูตถาม แล้วก็อีกเรื่องหนึ่งที่ประชาชนชาวไทย สังเกตคือ ไม่ว่าจะฉลอง
 พระองค์แบบไหน หรือเสด็จพระราชดำเนินไปที่ใด มักจะมีเพจเจอร์
 หรือ อุปกรณ์สื่อสารพกติดแนบพระวรกายตลอดเวลา พกอยู่ทำไม
 ตลอดเวลาพระเจ้าข้า

รับสั่ง คนทุกคนที่อยู่ในงานสายการแพทย์ต้องมีทั้งนั้น เพราะว่าเคียวจะต้อง
 มีเรื่องฉุกเฉิน หรือไม่จริง ๆ สายงานอื่นก็ฉุกเฉิน เคียวก็เรียกกัน
 อุดุดเหมือนกัน อย่างของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์เองก็เรียกบ่อย
 บางครั้ง Experiment Fail (การทดลองล้มเหลว) แล้วถูกน้องที่
 สั่งงานเค้าไว้ เค้าทำไม่ได้ตามนั้น เขาอาจจะต้องแก้ไข เขาก็ต้อง
 เพจเข้ามาถามว่า จะต้องแก้ไขอย่างไรเพราะบางทีเขานึกไม่ออก"

ดังนั้น หากกล่าวโดยสรุปจึงกล่าวได้ว่าเพจเจอร์เป็นสื่อที่มีประโยชน์
 ต่อเรื่องงานเพื่อสื่อสารนั้น ๆ ถึงผู้รับสารโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้รับสารจะอยู่ที่ใดก็ตาม
 หรือกรณีติดต่อนอกเวลางานก็ได้ สร้างความอิสระในเรื่องสถานที่และเวลาต่อผู้ใช้ได้

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการใช้สื่อนอกจากใช้เพื่อเรื่องงานแล้ว สื่อ
 เพจเจอร์ยังปรับบทบาทให้ตอบสนองการรับสารเพื่อ "เรื่องส่วนตัว" ของผู้ใช้ได้ด้วย
 เป็นลำดับต่อมา โดยที่ความนิยมสื่อเพจเจอร์เพื่อการนี้ที่สังเกตได้คืออัตราการขยายตัว

ของประชากรผู้ใช้สื่อเพลงเจอร์มีเพิ่มมากขึ้นทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยด้วย คือ ประมาณ 20 - 30 % ต่อปี นับแต่ต้น ค.ศ. 1990 โดยเฉพาะนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 (พ.ศ. 2537) ได้มีกลุ่มคนกลุ่มใหม่ที่ใช้สื่อเพลงเจอร์เกิดขึ้นมาให้เห็นอย่างชัดเจนมาก ชึ่งขึ้นนั่นคือกลุ่มวัยรุ่น ดังนั้น ในงานสำรวจผู้ใช้บริการเพลงเจอร์ นับแต่ปีพ.ศ. 2537 เป็นต้นมา จึงมีการแบ่งกลุ่มอาชีพประชากรเพิ่มอีกหนึ่งกลุ่มที่เด่นชัดมากกว่าที่ผ่านมา กลุ่มที่เพิ่มนี้ คือ กลุ่มอาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งเป็นผู้อยู่ในช่วงวัยรุ่น โดยความจำเป็นในเบื้องต้นที่ทำให้กลุ่มนี้เกิดความต้องการใช้สื่อเพลงเจอร์ จากการสำรวจพบว่าเป็นการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารข้อความส่วนตัว เช่น การส่ง บทกวี บทเพลง หรือข้อความเพื่อสื่อความรู้สึกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความรัก ความคิดถึง ความโกรธ ความห่วงใยถึงกันในฐานะเพื่อนหรือแฟนหรือฐานะใด ๆ การส่งข้อความอันเกี่ยวข้องกับเรื่องการเรียน การนัดหมาย หรือแม้แต่พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานมีเครื่องมือสื่อสารนี้พกติดตัวเพื่อรับการติดต่อจาก พ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นต้น นอกจากการใช้ประโยชน์ในการสื่อสารข้อความดังกล่าว แล้ว เครื่องมือสื่อสารเพลงเจอร์นี้ยังสามารถตอบสนองความพึงพอใจต่อผู้ใช้ส่วนหนึ่ง ที่มีสื่อไว้ในครอบครองโดยใช้เป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัยในฐานะสมาชิก คนหนึ่งของสังคมยุคใหม่ด้วย

ในกลุ่มผู้พกพาสื่อเพลงเจอร์เพื่อรับสารในเรื่องส่วนตัวนี้ จากสถิติที่ บันทึกไว้เมื่อปลายปีค.ศ. 1994 พบว่าคนญี่ปุ่นพกสื่อเพลงเจอร์กันมากถึง 9.2 ล้านเครื่อง โดยในจำนวนนี้กว่าครึ่งหนึ่งเป็นเด็กหนุ่มสาววัยรุ่นถึงวัย 20 ต้น ๆ เท่านั้นที่ใช้เพลงเจอร์ เพื่อสื่อสารข้อความส่วนตัว (พิชามญชุ์, 2539)

และในประเทศใหญ่ ๆ อย่างเช่นสหรัฐอเมริกา ก็ปรากฏจำนวนผู้ใช้ สื่อเพลงเจอร์มีสูงถึง 31 ล้านคนในปัจจุบันนี้ โดยพบว่ามากกว่าครึ่งใช้สื่อเพื่อการสื่อสาร ข้อความส่วนตัว และกระแสนิยมดังกล่าวสำหรับในประเทศไทย พบว่าประมาณ 80-90 % ของจำนวนผู้ใช้สื่อเพลงเจอร์เป็นประชากรในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ซึ่งมี อัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดจนถึงช่วงปลายปีพ.ศ. 2539 ปรากฏ ยอดจำนวนผู้ใช้สื่อเพลงเจอร์โดยรวมแล้วมีประมาณ 1 ล้านคน โดยมีกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษาเป็นผู้ใช้สื่อเพลงเจอร์เพื่อเรื่องส่วนตัวมากกว่าเรื่องงานในอัตราที่สูงที่สุด มากกว่าทุกกลุ่มอาชีพอื่น เหล่านี้ ย่อมแสดงว่าบทบาทของสื่อเพลงเจอร์ที่มีต่อคนผู้มี

ความต้องการนั้นได้ปรับเปลี่ยนไปโดยทำหน้าที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมด้วยการขยายบทบาทของสื่อเข้าไปตอบสนองต่อกลุ่มคนกลุ่มใหม่ที่มีความต้องการใช้สื่อเพื่อรับสารที่เป็นเรื่องส่วนตัวมากกว่า จึงคิดว่าเหตุที่สื่อเพลงเจอร์ได้รับการตอบรับจากผู้ใช้นอกจากความต้องการแล้วอาจมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอีก คือ ความจำเป็นในการใช้ประโยชน์จากสื่อของบุคคลโดยสถานภาพทางสังคม ได้แก่ ลักษณะอาชีพและพฤติกรรมในแต่ละช่วงอายุ และสถานภาพทางเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวยในเรื่องรายได้ เพราะในปี ค.ศ. 1994 อุตสาหกรรมเพลงเจอร์ทั้งระบบทั่วโลกได้เกิดการขยายตัวแบบก้าวกระโดด คือ อัตราการเจริญเติบโตมากกว่า 27 % ต่อปีและสูงขึ้นเรื่อย ๆ ต่อมาเนื่องมาจากการปรับลดราคาลงอย่างมากทั้งราคาตัวเครื่องและค่าบริการรายเดือนที่ผู้คนเกือบทุกกลุ่มอาชีพที่เกิดความต้องการก็สามารถหาสื่อมาเพื่อใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ยากนัก ยกตัวอย่างในประเทศสหรัฐอเมริกา ราคาเฉลี่ยของตัวเครื่องเพลงเจอร์เพียงประมาณ 70 ดอลลาร์ หรือ 1,820 บาท และอัตราค่าบริการทั่วประเทศเพียงประมาณ 20 ดอลลาร์ หรือ 520 บาทต่อเดือนเท่านั้น (สเปเชียล รีพอร์ท, 2539:5)

และในประเทศไทยก็ได้มีการปรับลดราคาลงตามโดยตลอดด้วยเช่นกัน ทั้งราคาตัวเครื่องซึ่งในยุคเริ่มแรกมีราคาสูงถึงประมาณ 10,000 บาทต่อเครื่อง แต่ในปัจจุบันเหลือเพียง 1,250 - 4,000 บาท และอัตราค่าบริการทั่วประเทศเพียงประมาณ 280 - 455 บาทต่อเดือน

การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้สื่อเพลงเจอร์ที่เกิดขึ้นใหม่นี้จึงถือกำเนิดจากความต้องการภายในตัวของบุคคลที่มีอยู่แล้วหรืออาจถูกสร้างความต้องการขึ้นมาในภายหลังก็ตามเป็นแรงผลักดันให้ต้องการใช้ประโยชน์จากสื่อนี้ ประกอบกับการเอื้ออำนวยของปัจจัยภายนอก เพราะไม่จำเป็นที่จะต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับสูงก็สามารถแสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งสื่อเพลงเจอร์ (ศุภจน์ กริชพิพรรษ, สัมภาษณ์, 26 ตุลาคม 2538)

ดังนั้น จึงนับเป็นปรากฏการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการเกิดกลุ่มผู้ใช้สื่อกลุ่มใหม่ที่เลือกใช้สื่อเพลงเจอร์และใช้สื่ออื่นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการรับสารในเรื่องส่วนตัวตามสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นอยู่

ในลำดับสุดท้ายของการปรับบทบาทสื่อเพลงเจอร์ อันเป็นปรากฏการณ์ใหม่อีกประการหนึ่ง ที่ผู้วิจัยคิดว่าจะมีความน่าสนใจ คือ พฤติกรรมการใช้สื่อเพื่อการรับสารที่เป็น “ข้อความข่าว” อันเป็นบทบาทใหม่ของสื่อเพลงเจอร์ที่มีต่อคนในสังคมยุคปัจจุบันนี้ (จุลประภาษ, 2539:1-3) กล่าวโดยสรุป คือ เพลงเจอร์พยายามเข้าไปมีบทบาทเป็นสื่อหนึ่งที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันของคนเพื่อใช้ประโยชน์ในทุกวันนี้ โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการความคล่องตัวและต้องการเป็นผู้รับสารที่มีความอิสระไม่ถูกจำกัดสถานที่เพื่อรับสารนั้นและอิสระที่จะเลือกหรือกลั่นกรองสารของผู้ส่งก่อน หรือผู้ที่ต้องทำงานแข่งกับเวลาหรือผู้มีความจำเป็นต้องเดินทางบ่อยครั้ง หรือผู้ที่ต้องทำงานที่มีความเร่งด่วนในกรณีฉุกเฉินโดยใช้เพลงเจอร์เป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อการรับข้อความเรื่องงาน ข้อความเรื่องส่วนตัว หรือทั้งสองอย่างควบคู่กัน และสามารถทำให้เกิดประโยชน์ใช้สอยตามอย่างในตัวเครื่องเพลงเจอร์เดียวกันได้ เพราะเพลงเจอร์ได้ปรับบทบาทตัวเองให้เป็นสื่อเพื่อการรับข้อความข่าวสำหรับผู้ใช้ได้ในเวลาเดียวกันด้วย

การส่งสารด้วยข้อความข่าวผ่านสื่อเพลงเจอร์นี้ มีจุดเริ่มต้นจากกระแสความต้องการของกลุ่มคนบางกลุ่มที่มีความจำเป็นทางด้านอาชีพ เช่น พวกนักลงทุน นักเล่นหุ้น นักธุรกิจ นักค้าขายทางการเงิน ฯลฯ ที่ต้องการบริโภคข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการงานของตน โดยที่ต้องการการสื่อสารที่มีความรวดเร็วและฉับไว เพื่อให้ได้สารที่มีความสดและทันต่อเหตุการณ์.เวลานั้น ๆ ที่ต้องการใช้ประโยชน์ โดยผ่านสื่อเพลงเจอร์ที่มีศักยภาพของตัวสื่อในการรับข้อความได้ในทุกสถานที่ ทุกเวลา และมีคลื่นความถี่ที่สามารถรับข้อความได้รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วน โดยไม่มีปัญหาของช่องสัญญาณเต็มหรือถูกคลื่นอื่นแทรกบรบกวน เพราะแต่ละช่องของคลื่นความถี่ที่ใช้เพื่อการส่งสัญญาณสื่อสารนั้นจะเป็นคลื่นเฉพาะของเพลงเจอร์เท่านั้น อีกทั้งยังจำกัดจำนวนเครื่องเพลงเจอร์ไม่ให้เกินจำนวนที่แต่ละช่องของคลื่นความถี่ที่สามารถจะรองรับได้ หากเกินความสามารถในการส่งสัญญาณสื่อสารแล้วเครื่องเพลงเจอร์จะถูกปรับ(tune) ให้อยู่ในช่องสัญญาณใหม่ที่เปิดขึ้นมาใช้ ดังนั้น ความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วนของการส่งสารจึงเป็นเอกลักษณ์เด่นเฉพาะตัวประการหนึ่งของสื่อเพลงเจอร์ ฉะนั้น สื่อเพลงเจอร์จึงถูกเลือกใช้เพื่อการป้อนข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ (update) ณ.เวลาใดก็ได้ ณ.สถานที่ใดก็ตาม

ที่ผู้รับสารอยู่ ดังเช่นการใช้ประโยชน์จากสื่อเพื่อรับข้อมูลอันมีผลต่อการทำงานหรือเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบอาชีพของผู้ใช้สื่อเพจเจอร์ (Brumfield N., 1995)

การส่งสารด้วยข้อความข่าวได้เริ่มต้นขึ้นในสหรัฐอเมริกาด้วยการส่งข่าวที่เป็นข่าวเฉพาะอย่างผ่านสื่อเพจเจอร์ให้กับคนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น เพื่อการรับข่าวดัชนีหุ้นดาวโจนส์ ราคาหุ้น ผลการออกสลากล็อตเตอรี่ในแต่ละงวด รวมไปถึงการรายงานผลกีฬา และรายงานลักษณะอากาศท้องถิ่น เป็นต้น แต่เพิ่งเริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลายมากขึ้นในปี ค.ศ. 1993

สำหรับการใช้สื่อเพจเจอร์ในภูมิภาคเอเชีย มีอัตราการเจริญเติบโตรวดเร็วมาก ซึ่งกลุ่มผู้ใช้สื่อเพจเจอร์ที่พบมีทั้งพ่อบ้าน, แม่บ้าน, สมาชิกในครอบครัว, คนทำงาน, นักเรียน, นักกีฬา ฯลฯ และรูปแบบสื่อเพจเจอร์ได้ถูกปรับรูปลักษณะให้พกพาสะดวกเสมือนเป็นของใช้ประจำวัน เช่น ปากกา, นาฬิกา, พวงกุญแจ, เครื่องประดับต่าง ๆ, เครื่องคิดเลข เป็นต้น นอกจากนี้ด้านรูปลักษณะของสื่อแล้วยังมีแนวโน้มในด้านการป้อนข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้ใช้สื่ออันนอกเหนือจากข้อมูลส่วนตัว เช่น ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้แก่ (Hon A. S., 1993)

ประเภทข่าวสาร

- ผล (results)

- จราจร

- พยากรณ์อากาศ

- การเงิน

- ข่าว

- ตารางเวลา

เนื้อหา

ผลล็อตเตอรี่ ผลกีฬา

จุดรถติดการจราจรคับคั่งและเส้นทางหลีกเลี่ยง

จุดที่มีการซ่อม ขุดเจาะถนน หรือปิดเส้นทาง

อุบัติเหตุบนท้องถนน

อุณหภูมิ ระดับน้ำขึ้น/ลง สภาพอากาศ

เพื่อการเดินเรือ

การเคลื่อนไหวของราคาหุ้น ตลาดหุ้น ข่าวธุรกิจ

สรุปหัวข้อข่าวในประเทศ และ ต่างประเทศ

ตารางสายการบิน ตารางเดินเรือสินค้า

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าแนวโน้มของผู้ใช้สื่อเริ่มเปลี่ยนแปลงไปบ้างแล้ว โดยคนเริ่มมีความต้องการข่าวสารมากขึ้นและข่าวก็เป็นข้อมูลที่รายงานเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปอันเกี่ยวข้องกับสังคมและคนส่วนใหญ่ มิใช่เพียงข้อความส่วนตัว อย่างไรก็ตาม ความต้องการข่าวของคนผู้ใช้สื่อกลุ่มเดิมและกลุ่มใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอาจมีความแตกต่างกัน สื่อเพจเจอร์จึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้ตอบสนองข่าวได้มากกว่าการจำกัดเพียงแค่ข่าวการเงินและหุ้นหรือข่าวเฉพาะอย่าง แต่ได้เพิ่มข่าวอื่น ๆ ให้ความหลากหลายตามความชอบและความพึงพอใจที่แตกต่างกันของผู้ใช้สื่อเพื่อการบริโภคข่าว (สุรพงษ์ รัชฎูธาดา, สัมภาษณ์, 15 สิงหาคม 2538)

สำหรับประเทศไทยได้มีบริการให้ข่าวสารเฉพาะทางด้านการเงิน คือ ดัชนีราคาหุ้น ราคาทอง ให้กับผู้ที่มีความต้องการเฉพาะกลุ่มเช่นกัน แต่บริการนี้เพิ่งเริ่มเป็นที่รู้จักในวงกว้างขึ้นเมื่อประมาณช่วงปลายปีพ.ศ. 2536 ต่อมา การส่งข่าวผ่านสื่อเพจเจอร์ได้พัฒนาปรับปรุงให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นและเริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงกว้างยิ่งขึ้น โดยส่งข้อความข่าวให้แก่คนทุกกลุ่มที่มีความประสงค์ที่จะบริโภคข่าวตามความต้องการและความพอใจที่แตกต่างหลากหลายกันออกไปเช่นเดียวกับกระแสความนิยมในประเทศอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น หากนำความเกี่ยวข้องที่ปรากฏขึ้นระหว่างสื่อเพจเจอร์กับผู้ใช้สื่อเพจเจอร์เพื่อการรับสารตามที่กล่าวมา โดยนำมาสรุปเป็นแผนภาพเพื่อแสดงการปรับเปลี่ยนบทบาทของสื่อเพจเจอร์ที่ผันแปรไปตามความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้รับสาร จะลำดับได้เป็น 3 แผนภาพ ดังนี้

เริ่มจากแผนภาพการส่งสัญญาณสื่อสารเพื่อสื่อสารข้อมูลทั้งเรื่อง การงานและเรื่องส่วนตัวจากผู้ส่งสารหรือผู้เรียก (caller) ถึงเจ้าของเครื่องเพจเจอร์รับสัญญาณหรือผู้รับ (subscriber) ผ่านศูนย์บริการของผู้ให้บริการสื่อเพจเจอร์ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารเพื่อมิให้ขาดการติดต่อหรือพลาดข้อมูลใด ๆ ในยามที่ต้องการ ซึ่งมีทางเลือกในการรับ-ส่งสาร 2 วิธี ดังนี้

1. ศูนย์ให้บริการอัตโนมัติ (Direct - Access)

ระบบการบริการผ่านศูนย์ให้บริการอัตโนมัติ “ Direct - Access ” คือ การที่ตัวของผู้เรียก (caller) เองไปยังเครื่องรับเพจเจอร์ โดยผู้เรียกโทรศัพท์เข้าสู่ศูนย์บริการเพื่อเข้าสู่ระบบ“อัตโนมัติ” เพื่อส่งข้อมูลเป็นรหัสตัวเลขหรือหมายเลขโทรศัพท์เพื่อติดต่อกลับเท่านั้น ในการใช้บริการศูนย์ให้บริการอัตโนมัตินี้ สามารถใช้ได้กับเครื่องรับเพจเจอร์ทั้งแบบตัวเลขและแบบตัวอักษร

ขั้นตอนของการส่งข้อมูลข่าวสารผ่านระบบศูนย์ให้บริการอัตโนมัติ มีดังต่อไปนี้

- 1.1 ผู้เรียก (caller) โทรศัพท์เข้าสู่ศูนย์ให้บริการอัตโนมัติ
- 1.2 ผู้เรียก (caller) ใช้แป้นโทรศัพท์เพื่อกดหมายเลขประจำตัวเครื่องเพจเจอร์ของผู้ที่ต้องการจะติดต่อ
- 1.3 ผู้เรียก (caller) ใช้แป้นโทรศัพท์เพื่อกดรหัสตัวเลขเพื่อส่งข้อมูล หรือกดหมายเลขโทรศัพท์ที่ต้องการให้ผู้รับข่าวสารโทร.กลับ แล้ววางสายโทรศัพท์

เมื่อครบกระบวนการแล้วศูนย์ให้บริการอัตโนมัติจะถ่ายทอดสัญญาณสื่อสารข้อมูลนั้น ๆ ไปยังเครื่องรับเพจเจอร์ทันทีตามหมายเลขประจำตัวเครื่องผ่านระบบเครือข่าย

2. ศูนย์โอเปอเรเตอร์ (Operator - Assisted)

ระบบการบริการแบบที่สองเป็นระบบการบริการผ่านศูนย์โอเปอเรเตอร์ “Operator - Assisted” คือ มีพนักงานบริการรับฝากข้อมูลข่าวสารหรือข้อความจากผู้เรียก (caller) เมื่อผู้เรียกโทรศัพท์เข้าสู่ศูนย์โอเปอเรเตอร์เพื่อเข้าสู่ระบบฝากข้อความผ่านพนักงานโอเปอเรเตอร์ของศูนย์บริการ (paging operator) ศูนย์บริการจะส่งข้อความนั้น ๆ เพื่อถ่ายทอดไปยังเครื่องรับเพจเจอร์ด้วยเครื่องส่งสัญญาณ จากนั้นข้อความจะไปปรากฏบนหน้าจอเครื่องรับเพจเจอร์ โดยที่ผู้เรียกสามารถฝากข้อความที่เป็นตัวอักษรและตัวเลขได้สำหรับเครื่องแบบตัวอักษร และฝากข้อความได้เฉพาะตัวเลขสำหรับเครื่องแบบตัวเลข ในกรณีที่ผู้เรียกไม่ทราบว่ารหัสเพจเจอร์ที่ต้องการเพจไปถึงนั้นเป็นแบบใด พนักงาน paging operator จะแจ้งให้ทราบเมื่อใช้บริการ

ขั้นตอนการส่งข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์โอเปอเรเตอร์ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 ผู้เรียก (caller) โทรศัพท์เข้าสู่ศูนย์โอเปอเรเตอร์

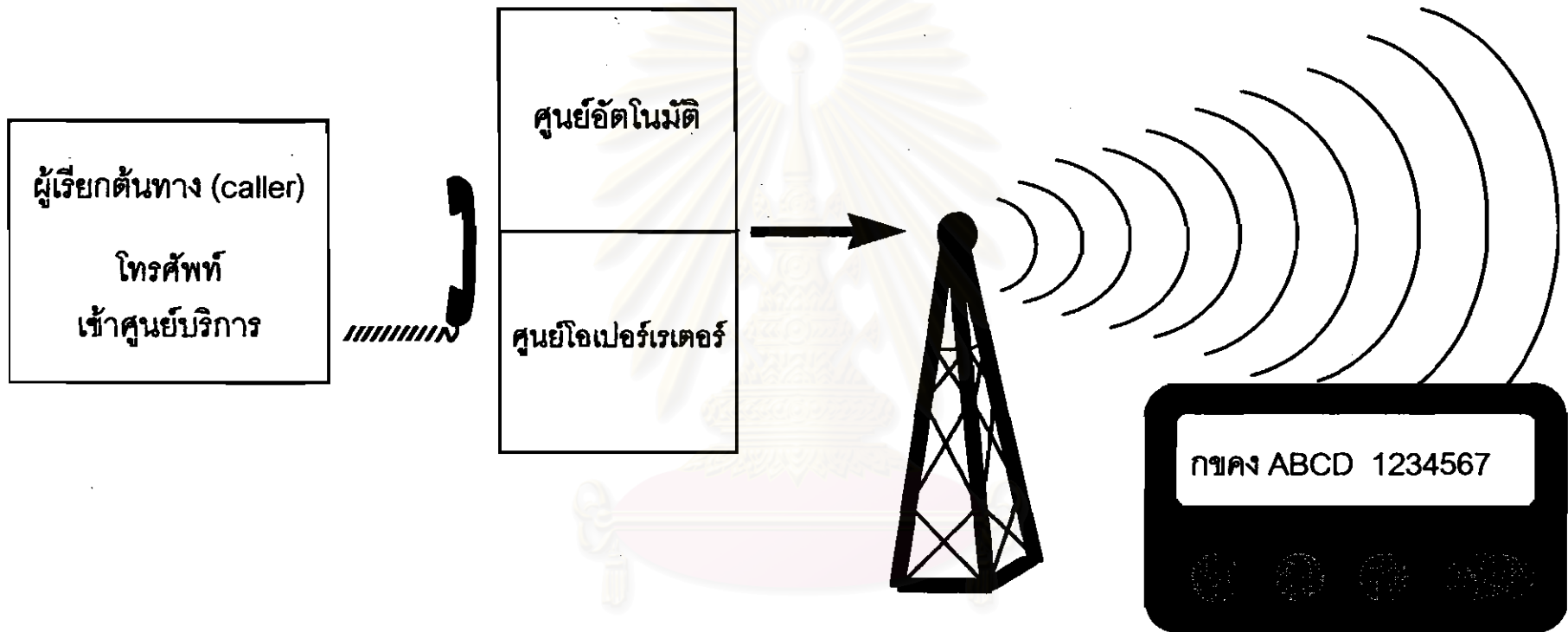
- 2.2 ผู้เรียก (caller) แจ้งหมายเลขประจำตัวเครื่องเพจเจอร์ของผู้ที่ต้องการจะติดต่อให้กับโอเปอร์เรเตอร์
- 2.3 ผู้เรียก (caller) ฝากข้อมูลข่าวสาร หรือข้อความ หรือรหัสตัวเลข หรือหมายเลขโทรศัพท์ที่ต้องการให้ผู้รับข่าวสารโทรฯกลับให้กับโอเปอร์เรเตอร์

เมื่อครบกระบวนการแล้ว ศูนย์โอเปอร์เรเตอร์จะถ่ายทอดสัญญาณสื่อสารข้อมูลข่าวสาร หรือข้อความ หรือรหัสตัวเลข หรือชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ที่ต้องการให้ผู้รับข่าวสารโทรฯกลับ ฯลฯ ไปยังเครื่องเพจเจอร์ทันทีตามหมายเลขประจำตัวเครื่องผ่านระบบเครือข่าย

แผนภาพการส่งสัญญาณสื่อสารผ่านสื่อเพจเจอร์ แสดงได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

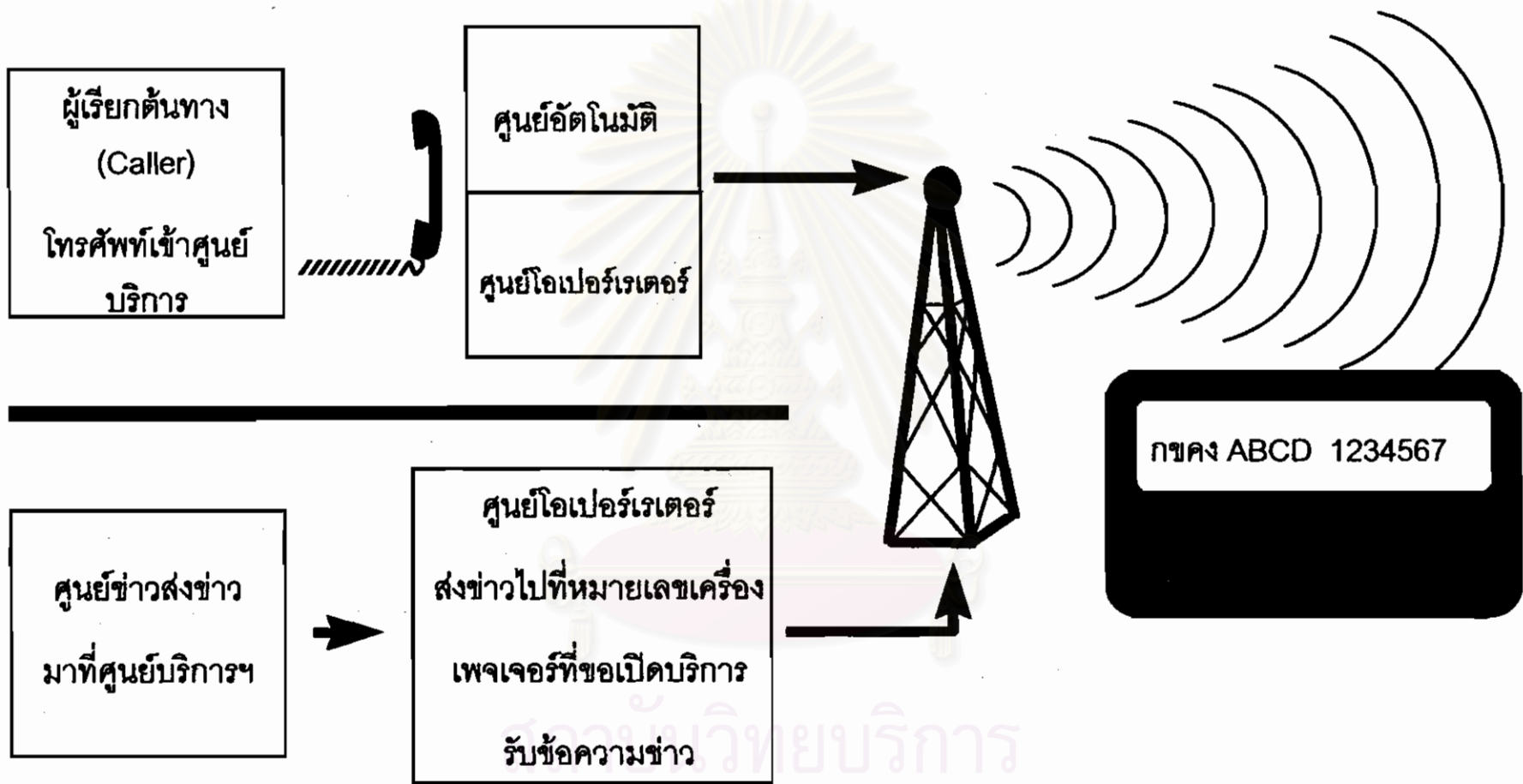
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนภาพการส่งสัญญาณสื่อสารของสื่อเพจเจอร์

ต่อมา ช่องทางของระบบการส่งสัญญาณสื่อสารผ่านสื่อเพจเจอร์ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น จากเดิมที่ใช้เพื่อการส่งสารที่เป็นข้อความเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นมา คือ การส่งสารที่เป็นข้อความข่าว โดยเพิ่มผู้ส่งสารซึ่งเดิมมีเพียงผู้เรียก (caller) เรียกผ่านศูนย์บริการส่งสัญญาณสื่อสารเพื่อส่งข้อความเรื่องงาน และ/หรือ เรื่องส่วนตัวไปยังผู้รับสารเพิ่มเป็นผู้ส่งสารซึ่งเป็นศูนย์บริการฯเองส่งข้อความข่าวที่ได้รับจากศูนย์ข่าวไปยังผู้รับสาร

ดังนั้น การส่งสัญญาณสื่อสารผ่านสื่อเพจเจอร์ทั้ง 2 ระบบจึงแสดงเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพการส่งสัญญาณสื่อสารของสื่อเพจเจอร์

ช่องทางที่เพิ่มนี้ ทำให้เกิดข้อความข่าวผ่านสื่อเพจเจอร์ถึงผู้รับสาร ซึ่งมีรูปแบบของข่าวที่ปรับให้เหมาะสมกับตัวสื่อ คือ เป็นการสื่อสารที่มีความรวดเร็ว ด้วยข้อความสั้น ๆ เน้นแต่ใจความสำคัญ โดยผู้รับสารจะได้รับข้อความข่าวต่าง ๆ ตามช่องหมวดข่าว (mail drop) ที่แบ่งไว้แล้วบนสื่อเพจเจอร์ ช่องหมวดข่าวที่รับข้อความข่าวจะอยู่คนละมุมกับการรับข้อความปกตินบนหน้าจอ display เดียวกัน การแบ่งเป็นช่องหมวดข่าวของสื่อเพจเจอร์นี้จะมีลักษณะค่อนข้างใกล้เคียงกับข่าวในหนังสือพิมพ์ที่สื่อสารด้วยตัวหนังสือและจัดประเภทข่าวเป็น section โดยที่ผู้อ่านสามารถเลือกเนื้อหาเพื่ออ่านได้ในข่าวเฉพาะที่ตนสนใจหรืออ่านทั้งหมดก็ได้

ช่องหมวดข่าวดังกล่าวที่ปรากฏบนหน้าจอเพจเจอร์ใช้สัญลักษณ์เป็นรูปสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ บนหน้าจอซึ่งจะส่งสัญญาณกระพริบโดยปราศจากเสียงรบกวนใด ๆ เป็นสัญญาณแก่เจ้าของสื่อเมื่อพลิกดู เพื่อทราบว่ามิข่าวสดใหม่เข้ามาที่สื่อเพจเจอร์แล้วในช่องข่าวใดบ้าง หากต้องการอ่านก็เพียงกดปุ่มเลื่อนเปลี่ยนหน้าจอ(slot) ถัดไปเพื่ออ่านเนื้อหาข่าวได้ ข่าวแต่ละข่าวในแต่ละช่องมีกำหนดความถี่เป็นทุก 1-2 ชั่วโมง แล้วแต่กำหนด โดยอาจจำกัดจำนวนครั้งของการส่งข่าวต่อวัน เช่น ตัวอย่างข้อความข่าวของบริษัท แแทคลิงค์ (ประเทศไทย) จำกัด ที่ปรากฏข้างล่างนี้ข่าวถูกแบ่งหมวดหมู่เป็น 3 ช่องหมวดข่าว ส่งข่าวช่องหมวดข่าวละ 5 ครั้ง รวมเป็น 15 ข่าวต่อวัน ตัวอย่างข่าวบางส่วนที่ได้ส่งจริงถึงผู้ใช้ ช่วงระหว่างวันที่ 15 ถึง 31 สิงหาคม 2539 เป็นดังนี้

1. หมวดข่าวทั่วไป

วันที่	ข้อความข่าว
15	6 พรรคร่วมรัฐบาลยังคงรวมตัวสู้วิกฤตแม้มีแค่ 209 เสียง บรรหารประกาศชัด ไม่ยุบสภา ไม่ลาออก
19	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ หวั่นน้ำเหนือหลากปากน้ำโพ ตั้งทุกหน่วยงานรับมือเต็มที่
21	14.00 น. เกิดเหตุ 2 คนร้าย ปล้นธนาคารทหารไทย สาขาปู่เจ้าสมิงพราย ได้เงินกว่า 5 แสนบาท

- 23 ผลการสำรวจประชามติเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐของโทรทัศน์ NBC บ็อบ โคล มีคะแนนนิยมตามติด บิล คลินตัน
- 26 ผู้ว่ากทม. เตรียมเปิดแถลงผลงานทาง TV หลังทำงานมาครบ 3 เดือน ในวันที่ 10 กันยายน นี้
- 27 เวลา 06.55 น. ไฟไหม้ซอยรุ่งเรือง 2 สุขุมวิท 103 ยังไม่ทราบสาเหตุ และค่าเสียหาย
- 28 กรมธนารักษ์ ให้ระวังเหรียญกาญจนาภิเษกปลอมด้วยวิธีชุบเงิน-ทอง ขายเหรียญละ 500 บาท
- 30 ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา 211 วาระ 2 ผ่านสภาแล้ว 14 ก.ย. พิจารณาวาระ 3
- 31 การไฟฟ้าฯ แจกดับไฟ ถนนสาธุประดิษฐ์, พระราม 3, ประชาอุทิศ เวลา 08.00 - 15.00 น. วันนี้

2. หมวดข่าวเศรษฐกิจ

วันที่	ข้อความข่าว
15	หุ้นวานนี้ปิด 1,088.04 จุด ลง 22.26 จุด ซื้อขาย 3,086 ล้านบาท คาดวันนี้ปรับลงอีกเพราะการเมืองยังไม่คลี่คลาย
16	กรมศุลกากรเผยยอดนำเข้ารถเดือนกรกฎาคม เบนซ์ยังครองที่ 1 426 คัน, ที่ 2 โรเวอร์ 324 คัน, และที่ 3 โฟล์ค 74 คัน
18	ธนาคารกรุงไทย ปรับลดดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำลงร้อยละ 0.25
19	กรมทรัพยากรธรณี เตรียมเปิดให้เอกชนทำเหมืองเพชรเป็นครั้งแรกในจังหวัดพังงา
21	รมว. กระทรวงพาณิชย์ ขึ้นขันให้องค์การคลังสินค้าได้โควต้าส่งออกข้าวไป EU เพื่อให้มีบทบาทด้านการค้าต่างประเทศ
22	เมื่อวาน หุ้นปิด 1,095.03 จุด เพิ่ม 23.62 จุด คึกคักรับเงินอัดฉีดจากกองทุนพยุงหุ้น วันนี้แนะให้ขายเมื่อราคาปรับตัวขึ้น
24	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรชี้ ตั้งแต่ 1 ม.ค. 40 ระบบ GSP ใหม่ จะกระทบผู้ส่งออกผักกระป๋อง

- 25 รกศ. เปิดตู้ ป.ณ. 284 รับข้อร้องเรียนและคำแนะนำเกี่ยวกับ
การดำเนินงานของธนาคาร
- 31 สรรพากรเห็นชอบหลักการ ตั้งกองทุน VAT แต่ต้องพิจารณา
เวลาคืนภาษีให้เหลือ 30 วัน

3. หมวดข่าวบันเทิงและอื่นๆ

วันที่ ข้อความข่าว

- 15 พาดำรับสมัคร เด็กอายุ 6 - 9 ปี เข้าประกวดพาดำหุ่นน้อยคนเก่ง
วันนี้ - 30 กันยายน ที่เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ พาดำอินทรา, ปิ่นเกล้า
- 15 ผลบอลรอบอุ่นเครื่องก่อนเปิดฤดูกาลที่ฮอลแลนด์
เอซีมิลาน ชนะ อาแจ็ค อัมสเตอร์ดัม 3 : 0 ประตุ
- 16 ผลสลากฯ งวดวันที่ 16 ส.ค. 39 รางวัลที่ 1 - 352768
ท้าย 3 ตัว 389/932/609/875 ท้าย 2 ตัว 19
- 16 กทม.วันนี้ มีฝนฟ้าคะนองกระจายช่วงบ่ายและค่ำ
เชิงขรย ระยอง จันทบุรี ยังต้องระวังน้ำท่วมฉับพลันในระยะนี้
- 16 เพลินจิต รามคำแหง พญาไท มีปัญหาจอดรถหนาแน่น
ให้หลีกเลี่ยง
- 17 สำนักงานวัฒนธรรม จัดคอนเสิร์ต ซิมโฟนีออเคสตรา วันที่ 23 ส.ค.
ที่ศูนย์วัฒนธรรมฯ
- 18 การทางพิเศษฯ เปิดให้ใช้ทางด่วนขั้นที่ 2 ส่วน B
ช่วงสาธ - บางโคล่ ได้วันนี้
- 19 กรุงเทพฯชั้นในมีฝน น้ำท่วมหลายพื้นที่ ปากซอยสุขุมวิท 45 น้ำท่วม
มีหลุมกลางถนน รถประสบอุบัติเหตุหลายคัน
- 20 สลากออมสิน งวดวันที่ 20 ส.ค. 3966741
- 22 สะพานพระโขนงมีสร้างรถไฟฟ้า เหลือเลนครึ่ง สุขุมวิทขาเข้าติดยาวถึง
สมุทรปราการให้เลี่ยงใช้ศรีนครินทร์
- 23 ผลบอลพรีเมียร์ลีกอังกฤษ แมนยูฯ เสมอ เอฟเวอร์ตัน 2 : 2,
นิวคาสเซิล ชนะ วิมเบิลดัน 2 : 0,
แอสตันวิลลา ชนะ แบล็กเบิร์น 1 : 0

- 23 พายุไต้ฝุ่นเคลื่อนตัวเข้าลาววันนี้ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา
หนองคาย ระวังน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลาก
- 24 ศูนย์หนังสืออุพาท จัคนิทรศการรวมผลงาน 18 ปี ซีไรต์
ในวันที่ 28 - 31 ส.ค. นี้
- 25 สิกมวยโลกรุ่นยักษ์ระหว่าง ไมค์ ไทสัน กับ บรูซ แชนคอต
กำหนดมีขึ้นในวันที่ 8 ก.ย. นี้ ชอง 3 ถ่ายทอดเวลา 08.00 น.
- 25 ถนนศรีนครินทร์ฯเข้า-ขาออก มีปัญหาน้ำท่วมขัง ตั้งแต่ซีคอน เซรี
เซ็นเตอร์ ควรหลีกเลี่ยง
- 26 สถานทูตญี่ปุ่นจัด FRIENDSHIP CONCERT ร่วมฉลองสิริราชสมบัติ
ครบ 50 ปี วันที่ 4 ก.ย. ที่ธนาคารไทยพาณิชย์สำนักงานใหญ่
- 29 ทุกเช้า 06.00 - 08.00 น. ให้เดินรถวันเวย์ฝั่งชนเข้ากรุงเทพฯ ช่วงเย็น
เหมือนเดิม เว้นวันหยุดราชการ
- 30 อังคร อากาศซี ผ่านเข้ารอบ 3 เทนนิส US โอเพ่น แล้ว หลังชนะ
ลินเดอร์ เปส จากอินเดีย ในรอบ 2
- 31 กทม. ยังมีฝนฟ้าคะนองกระจายบางพื้นที่ ส่วนมากช่วงบ่ายและค่ำ
31 เวลา 08.00 น. การทางพิเศษฯ เปิดทางด่วนชั้นที่ 2 ส่วน B
ช่วงจากถนนจันทน์ ถึง พระราม 4

เป็นต้น

จากลักษณะข่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลข่าวลักษณะ
เดียวกันที่ส่งจริงถึงผู้ใช้ตลอดช่วง 3 เดือน คือ เดือนสิงหาคมถึงตุลาคม 2539 เพื่อนำ
มาจำแนกเป็นประเภทของข่าวตามเนื้อหา โดยสรุปเป็นประเภทของข่าวในแต่ละ
หมวดข่าวได้ดังต่อไปนี้

1. หมวดข่าวทั่วไป

* ข่าวการเมือง

ตัวอย่างข่าว: ร่างรัฐธรรมนูญ 211 วาระ 3 ผ่านที่ประชุมรัฐสภาแล้ว

ด้วยคะแนน 604 เสียง งดออกเสียง 2 คน

* ข่าวต่างประเทศ

ตัวอย่างข่าว : ประธานาธิบดี บิล คลินตัน กำหนดกฎหมายควบคุมบุหรี่ โดยห้ามโฆษณา ห้ามขายบุหรี่ ให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี รวมทั้งให้วัยรุ่นแสดงหลักฐานอายุก่อนซื้อบุหรี่

* ข่าวอาชญากรรม

ตัวอย่างข่าว : เวลา 14.00 น. วันนี้ ได้มี 4 คนร้ายจับพนักงานธนาคารกสิกรไทย ที่ไปรับเงินฝากจากห้างแม็คโคร พิษณุโลก ได้เงิน 22 ล้านบาท

* ข่าวไฟไหม้ เหตุด่วน เหตุร้าย

ตัวอย่างข่าว : เมื่อเวลา 09.30 น. ที่ผ่านมา ได้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นที่ชุมชนหลังตลาดใหม่ ดอนเมือง รถดับเพลิงยังเข้าไม่ได้

* ข่าวสังคมและบริการข้อมูล

ตัวอย่างข่าว : ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดปฏิทินเอ็นทรานซ์ ปี 2540 แล้ว เริ่มขายใบสมัครวันที่ 22 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2540

* ข่าวแจ้งกำหนดการดับไฟฟ้า

ตัวอย่างข่าว : การไฟฟ้าฯ แจ้งจุดดับไฟฟ้า ที่สาทรเหนือ, บรรทัดทอง, รามอินทรา วันนี้ เวลา 08.00 - 14.00 น.

2. หมวดข่าวเศรษฐกิจ

* ข่าวหุ้น

ตัวอย่างข่าว : หุ้นวานนี้ ปิด 1026.21 จุด ขึ้น 30.05 จุด มูลค่าซื้อขาย 6,109 ล้านบาท แนวโน้มวันนี้ยังแกว่งตัวและมีความผันผวนจากแรงขายเพื่อทำกำไรระยะสั้น

* ข่าวการลงทุนประเภทต่าง ๆ

ตัวอย่างข่าว : ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ชี้ว่า ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่น่าลงทุนและเป็นคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย

* ข้าราชการพาณิชย์

ตัวอย่างข่าว : ธนาคารแห่งประเทศไทยเตรียมเพิ่ม สถาบันการเงินสำรองระหว่างประเทศจาก 4 แห่ง เป็น 8 แห่ง โดยให้มีการบริหารเงินที่แตกต่างกัน

3. หมวดข่าวบันเทิงและรายงานผลกีฬา จราจร พยากรณ์อากาศ และ อื่น ๆ

* ข่าวแจ้งกำหนดการนิทรรศการ งานศิลปะ การแสดงดนตรี คอนเสิร์ต งานกุศล ฯ

ตัวอย่างข่าว : ขอเชิญชม “นิทรรศการจิตรกรรมไทยร่วมสมัย”

ตั้งแต่วันที่ - 13 กันยายน ที่ห้องซิด์แกลลอรี่ โรงแรมสยามซิด์

* ข่าวการจัดการแข่งขันหรือการประกวดต่าง ๆ

ตัวอย่างข่าว : มูลนิธิ WALTER W. NAUMBURG FOUNDATION INC.

จัดการประกวดเขียนโนวนาชาติประจำปี 2540 สนใจติดต่อขอรายละเอียดที่

สำนักข่าวอเมริกัน ถนนวิฑู

* ข่าวผลการออกสลากกินแบ่งฯและสลากออมสิน

ตัวอย่างข่าว : ผลสลากกินแบ่งฯ งวดวันที่ 16 ก.ย. 39 รางวัลที่ 1 - 814368

เลขท้าย 3 ตัว 889 / 818 / 976 / 400 เลขท้าย 2 ตัว 59

* ข่าวผลการแข่งขันฟุตบอลโลก, ยูฟ่าคัพ, พรีเมียร์ลีก, วินเนอร์คัพ, ยูโรเปียนคัพ, ไทเกอร์คัพ ฯลฯ

ตัวอย่างข่าว : ผลบอลพรีเมียร์ลีกฯ อาร์เซนัลเสมอเชลซี 3:3 /

โคเวนตรี แพ้ ลิเวอร์พูล 0:1 / ชันเดอร์แลนด์ แพ้ นิวคาสเซิล 1:2 /

คาร์บี เสมอ แมนยู 1:1

* ข่าวผลการแข่งขันสนุกเกอร์, เทนนิส, และอื่น ๆ

ตัวอย่างข่าว : ผลสนุกเกอร์เอเชียนคลาสสิก อลัน แม็กมานัส ชนะ สตีฟ เดวิส 5-4

เฟรม / เคนโด เฮอร์ดี ชนะ สเตฟาน มาซโรซิช 5-4 เฟรม

* ข่าวพยากรณ์อากาศ

ตัวอย่างข่าว : กรุงเทพมหานครมีฝนฟ้าคะนองทั่วไป และฝนหนักบางพื้นที่ ภาคเหนือและอีสานระวังน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากจากฤดูพายุเซลล์

* ข่าวรายงานสภาพการจราจรและเส้นทางหลีกเลี่ยง

ตัวอย่างข่าว : ถนนพญาไทขาเข้าจากแยกพญาไทถึงทางรถไฟ ขยายเขต ท้ารถไฟฟ้าเหลือเพียง 3 เลน - รถติด / ให้เลี่ยงไปใช้พระราม 6

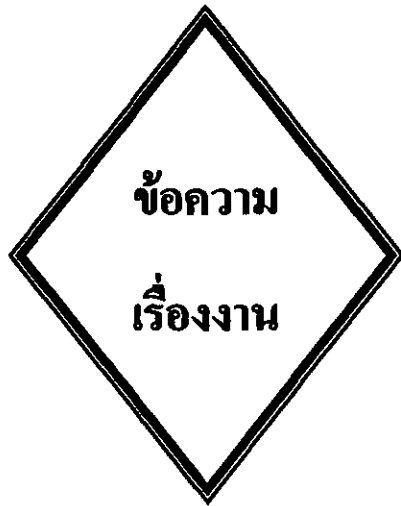
ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณสมบัติประการหนึ่งที่ข้อความข่าวผ่านสื่อ เพจเจอร์มีต่อผู้รับสารนั้น คือการให้ความหลากหลายของข่าวและสาระประโยชน์ต่อ ผู้อ่านไม่มากนักน้อย ข่าวต่างประเทศที่หลากหลายเหล่านี้มีเนื้อหาที่เห็นได้ว่าเป็นสิ่ง ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนทั่วไปโดยเฉพาะคนในเมืองหลวง ซึ่งข่าวต่าง ๆ ใน รูปแบบนี้อาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้สื่อได้ดังที่กล่าวมา เช่น ข่าวสำคัญเกี่ยวกับ เหตุการณ์บ้านเมืองหรือเศรษฐกิจที่ผู้คนอาจเกี่ยวข้องหรือให้ความสนใจในระดับต่าง ๆ กันไป ผู้สนใจมากอาจนำไปเป็นข้อมูลเพื่อขยายผลติดตามเนื้อหาในสื่ออื่นที่ให้ รายละเอียดได้มากกว่าในเวลาต่อมา, ข่าวที่เป็นหมายกำหนดการของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้น เช่น แจ้งกำหนดการดับไฟฟ้า นิทรรศการที่น่าสนใจ การถ่ายทอด การชกมวยโลก ดนตรี คอนเสิร์ต ฯลฯ ผู้ใช้สื่อจะได้รับแจ้งเพื่อทราบล่วงหน้าทันที เช่น วัน เวลา หรือสถานที่ของเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้แก่ผู้สนใจ สามารถติดตามรายละเอียดต่อไปหรือหากไม่สนใจก็เพียงรับทราบไว้ไม่ให้ตกข่าว, ข่าวที่ต้องการความรวดเร็วที่เป็นลักษณะเหตุด่วน เหตุร้าย เช่น ข่าวไฟไหม้ ข่าว ไข้ฉี่สั้น หรือเป็นลักษณะรายงานผลด่วน เช่น ผลการออกสลากกินแบ่งฯ ผลสลาก ออมสิน สภาวะการจราจรและจุดที่มีปัญหา สภาวะอากาศหรือพายุฝนในขณะนั้น ๆ ผลการแข่งขันกีฬา ดัชนีหุ้น ผู้รับสารอาจพึงพอใจต่อเนื้อหาเพียงเท่านี้ เพราะเป็น ข่าวเพื่อทราบผลเท่านั้น แต่อาจมีผู้รับสารบางรายที่นำผลไปติดตามในรายละเอียด ของข่าวต่อในข่าวที่เกิดความสนใจขึ้นมา เช่น ทำไมทีมฟุตบอลแบล็กเบิร์นจึงแพ้ ทีมแอสตันวิลลาด้วยสาเหตุประการใดบ้าง ใครคือผู้เล่นในนัดนี้บ้าง เหตุการณ์การ ปล้นธนาคาร หรือ ไฟไหม้ มีรายละเอียดของสาเหตุเป็นมาอย่างไรและมีรายงาน ความเสียหายอย่างไรบ้าง เป็นต้น

จากพัฒนาการบทบาทของสื่อเพจเจอร์เพื่อการรับข้อความดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นจนถึงการรับข้อความข่าวที่กล่าวในขณะนี้ ผู้วิจัยจึงขอสรุปภาพรวมของบทบาทหน้าที่ของสื่อเพจเจอร์ต่อผู้รับสารในปัจจุบัน เป็นแผนภาพสุดท้าย แสดงได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

+

+

=

การใช้สื่อเพจเจอร์เพื่อการรับข้อความข่าวที่เกิดขึ้นหลังสุดนี้เองที่เป็น “สารแบบใหม่ในสื่อเดิม” ที่ได้พัฒนาบทบาทตัวเองตามคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยให้ เพื่อให้เป็นสื่อใหม่อีกสื่อหนึ่งสำหรับผู้รับสารที่ต้องการเลือกใช้สื่อนี้ เพื่อบริโภคข่าว โดยมีรูปแบบที่แตกต่างไปด้วยการนำเสนอสารที่เป็นข่าวสรุปสั้น ๆ อย่างย่อ และเน้นเฉพาะใจความสำคัญเท่านั้น ลักษณะคล้ายเป็น head line ของข่าวซึ่งใช้เวลาอ่านเพียงไม่ถึงนาที ก็ทำให้ทราบทันทีว่ามีข่าวใดเกิดขึ้น เหตุการณ์ใดเกิดขึ้น อันมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับคนทั่วไปอย่างไร ณ.ชั่วโมงนั้น ๆ เสมือนมีผู้กลั่นกรองข่าวต่าง ๆ ให้โดยสรุปหัวข้อข่าวบางข่าวให้ทราบ ซึ่งข่าวที่ได้ อาจไม่มีผลใดๆ ต่อผู้รับหรืออาจมีผลต่อผู้รับทำให้แสวงหาข่าวเพิ่มเติมในข่าวนั้น ๆ ที่สนใจจากสื่ออื่นก็ได้ นอกจากนี้ ลักษณะของข่าวที่เป็นข่าวสั้น ๆ ที่ดึงดูดความสนใจและไม่เน้นในรายละเอียดนั้น ไม่อาจกล่าวได้ว่าไม่มีความสำคัญเพียงเพราะไม่มีรายละเอียด เพราะข่าวบางข่าวที่เป็นข้อความสั้น ๆ แต่มีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ก็อาจเป็นสารที่สร้างความพึงพอใจได้ดีมากกว่าข่าวยาว ๆ ต่อผู้รับบางกลุ่มก็เป็นได้ อาทิเช่น ข่าวผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากออมสิน ข่าวสรุปผลคะแนนการแข่งขันฟุตบอลโลกหรือการแข่งขันเทนนิสระดับโลก ข่าวไฟไหม้ ข่าวการจลาจล ข่าวแจ้งจุดน้ำท่วม แจ้งอุบัติเหตุ ข่าวดัชนีหุ้น ข่าวพยากรณ์อากาศประจำวัน เป็นต้น และเหตุผลอีกประการหนึ่ง ที่เนื้อหาข่าวไม่จำเป็นต้องให้รายละเอียดมาก เนื่องจากในบริบทของสังคมเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยตามความเจริญของเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อม วิถีชีวิตในสังคมที่มีความรีบเร่ง เวลาทุกนาทีที่มีค่าสำหรับกลุ่มคนบางกลุ่ม ข้อมูลข่าวสารที่สั้น ๆ ที่บริโภคผ่านสื่อทางเลือกใหม่ ๆ เช่นเพจเจอร์นี้ อาจให้ประโยชน์และตอบสนองความพึงพอใจต่อผู้ที่ต้องการได้ดีมากกว่าในบางเวลาบางสภาวะ

ผู้รับสารเหล่านี้ต้องการใช้ประโยชน์และมีความพึงพอใจต่อการรับข้อความข่าวผ่านสื่อเพจเจอร์ด้วยเหตุผลประการใด และความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่นี้ จะคงไว้หรือคู่ต่อไปภายใต้เงื่อนไขหรือปัจจัยใดบ้าง หรือเป็นเพียงปรากฏการณ์ที่เกิดจากความต้องการตามกระแสนิยมและหมดไปในที่สุด และการใช้สื่อเพจเจอร์เพื่อรับข่าว จะมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริโภคข่าวจากสื่ออื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน หรือไม่อย่างไร เหล่านี้ จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเพื่อหาคำตอบสำหรับในปัจจุบันและเพื่อคาดการณ์ถึงแนวโน้มข้างหน้าต่อไปในอนาคต

ปัญหานำวิจัย

1. ความต้องการและลักษณะการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อข่าวจากสื่อเพจเจอร์ของผู้รับข้อความข่าว เป็นอย่างไร
2. การเปิดรับสื่อเพจเจอร์เพื่อติดตามข่าว กับ ความต้องการติดตามข่าวจากสื่ออื่น ๆ ของผู้รับข้อความข่าว มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความต้องการและลักษณะการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อข่าวจากสื่อเพจเจอร์ของผู้รับข้อความข่าว
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับสื่อเพจเจอร์เพื่อติดตามข่าว กับ ความต้องการติดตามข่าวจากสื่ออื่น ๆ ของผู้รับข้อความข่าว

ข้อถำนินฐำน

1. ความต้องการในเลือกใช้สื่อเพจเจอร์เพื่อเปิดรับข่าว และ ระดับของการใช้ประโยชน์จากข่าวที่รับผ่านสื่อเพจเจอร์ และ ความพึงพอใจต่อข่าวผ่านสื่อเพจเจอร์ของผู้รับข้อความข่าว จะแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน
2. การเปิดรับสื่อเพจเจอร์เพื่อติดตามข่าว มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการติดตามข่าวจากสื่ออื่น ๆ ของผู้รับข้อความข่าว

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลและเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของผู้รับข้อความข่าวผ่านสื่อเพจเจอร์ที่หือแพ็คคิงค์ ซึ่งเป็นเอกชนรายแรกที่รับสัมปทานการให้บริการวิทยุติดตามตัวในประเทศไทย จาก กสท.

นิยามศัพท์เฉพาะ

สื่อเพจเจอร์	หมายถึง เครื่องมือสื่อสารชนิดหนึ่งที่มีขนาดเล็กมาก ซึ่งเป็นตัวรับสารและแปลงสัญญาณเป็นตัวอักษรและเสียงได้ ผู้ใช้สามารถพกพาได้ด้วยการเหน็บที่เข็มขัด, ใส่ในกระเป๋าฯ และสามารถรับข้อความข่าวได้ในทุกสถานที่ ทุกเวลา ที่พกพาที่นั่นไปด้วย
ความต้องการ	หมายถึง การเลือกใช้สื่อเพจเจอร์เพื่อเปิดรับข่าว ตามเหตุผลของความต้องการ
การใช้ประโยชน์	หมายถึง การนำข่าวที่ได้รับผ่านสื่อเพจเจอร์ไปใช้ประโยชน์ ตามระดับความมากน้อยของการใช้ประโยชน์
ความพึงพอใจ	หมายถึง ความพึงพอใจต่อข่าวผ่านสื่อเพจเจอร์ที่ผู้ใช้สื่อได้รับ ตามคุณลักษณะของข่าว
ผู้รับข้อความข่าว	หมายถึง ผู้ใช้สื่อเพจเจอร์เพื่อเปิดรับข่าวซึ่งเป็นผู้รับสารจากสื่ออื่นๆ เช่น หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์ ฯลฯ ด้วยในขณะเดียวกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาบทบาทหน้าที่ของสื่อเพจเจอร์ในการนำเสนอรูปแบบข่าวใหม่ในลักษณะของสื่อเสริมสื่ออื่น เพื่อให้ผู้รับข้อความข่าวฯ ซึ่งเป็นผู้รับสารจากสื่ออื่น ๆ ด้วยในขณะเดียวกันสามารถใช้ประโยชน์และเกิดความพึงพอใจต่อข่าวมากยิ่งขึ้นสำหรับในปัจจุบัน
2. ผลที่ได้จากการวิจัย สามารถคาดการณ์ถึงแนวโน้มของการพัฒนาบทบาทหน้าที่ของสื่อเพจเจอร์ในการนำเสนอรูปแบบข่าวใหม่สำหรับในอนาคตในลักษณะของสื่อทางเลือกอีกสื่อหนึ่งของผู้รับสารทั่วไป ซึ่งมีพฤติกรรมการใช้สื่อและการรับสารที่เปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย